

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VI. Significauit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Qui autem per alium facit, perinde est, ac si faciat per seipsum, reg. 72. in 6.

NOTANDUM IV. Fructus beneficii vacantis in eiusdem utilitatem expendi, aut successori reservari debent. Ita habetur in fine huius c.

CAPITVLVM V.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Aliquis ab Episcopo suo excommunicatus, à Pontifice absolutionem impetrauit, causam excommunicationis aham, quam re ipsa erat, præterens; queritur, vtrum talis pro absoluto habendus sit. Resp. Alexander III. Si Episcopo certo constat, quòd ille veram excommunicationis causam supprimendo, & falsam suggerendo Pontifici imposuerit, debet ipsum per censuras compellere, vt cum literis eiusdem Episcopi verum causæ processum continentibus, ad Sedem Apostolicam se conferat. Sin autem non certo constat, sed suspectum duntaxat hominem habet, de suppressa veritate causæ, tunc eum compellat ad canonicam purgationem coram ipso præstandam, videl. vt testes idoneos afferat, qui testentur illum causam excommunicationis suæ fideliter exposuisse Pontifici.

SUMMARIUM.

1. Impetrans absolutionem ab excommunicatione subreptitiam, per suppressionem veræ causæ, & suggestionem falsam non debet censi absoluitus.
2. Si quis de crimine commisso verisimiliter suspectus sit, potest ei canonica purgatio indici.

NOTANDUM I. Impetrans absolutionem ab excommunicatione subreptitiam, per suppressionem veræ causæ, & suggestionem falsæ, censi non debet absoluitus. Ratio est: Quis ad absolutionem à censura ex parte absoluentis duo requiruntur; pote-

itas & voluntas. Tamen si autem in Papat non desit potestas, validè absoluedi excommunicatum, non subsistente, aut ignorata iusta absoluedi causa, vt constat ex venerabilibus 27. §. sanè, vers. vbi autem, de sent. excom. in 6. tamen præsumendum non est, Papam ita absoluedi velle, si per falsa narrata circumuentus sit, arg. c. 2. de filijs Presbyt. in 6. Quòd si verò aliquis ex pluribus causis excommunicatus, v.g. ob Clerici percussione, & Ecclesiasticæ immunitatis violationem, absolutionem impetret expressè vna causa, & altera suppressa, valebit absolutio ab vna excommunicatione, altera permanente, iuxta c. cum pro causa. 7. de sent. excom. Sed non rectè Gl. hic ait, ver. redire, duabus irretitum excommunicationibus indigere duabus absolutionibus: Imò verò sufficit vna absolutio, dummodò absoluentis potestas, & voluntas se extendat ad veramque. Plerumque tamen in absolutione additur causa, ob quam censura contracta: *Absolutio ab excommunicatione, quam contraxisti ob Clerici percussione &c.* Vide quæ dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 2. c. 6. n. 10.

NOTANDUM II. Si quis de crimine commisso verisimiliter suspectus sit, potest ei canonica indici purgatio. Ita habetur in c. 51. quis, 4. de purgat. canonica, vbi Gl. ait Verisimilis suspicio inducit purgationem canonicam, idemque hic tradit Ioann. Andr. n. 10. Abb. n. 7. Imolan. 7. post Innocent. sine huius c. qui tamen bene monet, requiri grauem seu vrgentem suspicionem, eamque publicè probabilem; alioquin non indicendam purgationem canonicam, nisi ei, qui publicè apud viros probos infamatus est. Et hoc casu verum est dictum Gl. fin.

CAPITVLVM VI.
Significauit.

PARAPHRASIS.

Aliqui consanguinitate, vel affinitate coniuncti, tanquam veri coniuges sint, conuiuiebant: eos Episcopus, cum separari contumaciter recusarent, excommunicauit.

ait. Sed illi conquerentes apud Pontif. de iniusta excommunicatione, impetrarunt literas ad Iudices delegatos, vt si ita esset, absoluerentur, & causa postmodum cognosceretur, iuxta c. cum contingat, 36. de officio delegati. Absoluti fuerunt, sed postea, non vt oportebat, à delegatis in causa processum ad testium receptionem &c. quare illi in nefarij incestus crimine perseverant, & causa debitum finem non assequitur. Hoc casu, ait Cælestinus III. posse Episcopum sceleratos illos in crimine persistentes denuo excommunicare, neque iterum absoluedos fore, donec testium receptio, & alia ad causæ processum pertinentia legitimè peracta sint: propterea quòd homines illi ex dolo suo commodum referre nõ debeant; neq; ex delegatorum Iudicum desidia aut malitia peccati sui suffragium consequi.

SUMMARIUM.

1. Quotiescunque agitur de peccato publico & scandaloso tollendo, Ordinarius delegatorum Iudicum desidia vel malitiam supplere potest, quatenus necessarium est ad amouendum peccatum.
2. Abutens beneficio absolutionis ab excommunicatione, quam ante litem obtinuit, & in eandem reincidentens, non est absoluedus, donec causa transacta sit.
3. Scientes contrahentes intra quartum consanguinitatis aut affinitatis gradum, vel cum moniali, ipso facto excommunicationem incurrit.

NOTANDVM I. Si causa aliqua ad Ordinarij iurisdictionem alioquin pertinens, per querelam, aut appellationem partis ad Iudices delegatos malitiosè deuoluatur, & illis in causa non procedentibus, ea occasione natriatur peccatum, potest Ordinarius, non obstante illa deuolutione contra sceleratos procedere, eos, si contumaciter in crimine persistant, excommunicando. Ita ex Hostiensis Ioann. Andr. n. 9. Abb. n. 2. vbi dicitur, tametsi in hoc casu specialis referatur,

tamen ex ratione æquitatis, ac necessitatis generatim dici debet; Quotiescunque agitur de peccato, videl. publico, & scandaloso tollendo, quòd Ordinarius delegatorum iudicum desidia vel malitiam supplere possit, quatenus necessarium est ad amouendum peccatum. Nam recursus ab inferiore ad superiorem Iudicem, in subsidium innocentium, & iustitiæ defensionem inuentus, non debet conuerti ad malitiæ defensionem, & patrocinium peccati: cum Superior iura naturalia & diuina tollere haud possit. Quamobrem existimandum est, idem eadem ratione sentiendum, si ab Episcopo ad Metropolitanum recurratur, atque ipso negligente procedere, reus in crimine persistat cum scandalo, quòd Episcopus per censuras compellere hominem possit ad tollendum peccatum.

NOTANDVM II. Si quis ante litigium promittens parere mandatis Ecclesiæ ab excommunicatione absolutus fuit, iuxta cit. c. cum contingat; postea verò, quia absolutionis beneficio abutitur, non est denuo absoluedus, donec causa transacta sit. Ita hic Gl. margin. ex Hostiensis, Imola n. 5. Abb. in fine huius c. & simile habetur in c. quæstioni, 21. de appellat. & c. venerabilibus, 7. §. Porro, de sentent. excommun. in 6.

Id Porro hinc addendum; Nouiore iure Clem. vi. de consanguinit. & affinit. scienter contrahentes intra quartum consanguinitatis aut affinitatis gradum, vel cum Moniali, ipso facto excommunicationem incurtere.

CAPITVLVM VII.

Quanto.

PARAPHRASIS.

Religiosi quidam, cum pecuniã collegissent ex redditibus beneficiorum, quæ vt obedientiarj administrauerant, à claustro se subducentes, in Principum ac potentum virorum curijs vagabantur. Eo intellectu Innoc. III. scribit Archiepiscopo Ausitano.